

BZK Veiligheidscongres "Werk in uitvoering", 11 november 2009
Persoonlijk verslag van Jan-Willem van Aalst, Imergis organisatiebloei

Dit verslag van Jan-Willem van Aalst (Imergis) is een persoonlijke samenvatting en impressie van het BZK veiligheidscongres 2009. In de tekst zitten observaties en interpretaties.
N.B. Het verslag geeft geen standpunten weer van opdrachtgevers van Imergis. Vrij te verspreiden, mits ongewijzigd.

Traditioneel organiseert het Ministerie van BZK zo medio november het jaarlijkse Veiligheidscongres. De locatie was nu eens het thuisfront: Den Haag (World Forum). Na het thema van vorig jaar "Een gedeelde verantwoordelijkheid" werd ditmaal de nadruk gelegd op "werk in uitvoering". We zijn immers allemaal gebaat bij zichtbare, werkbare en beheerbare resultaten.

Gelukkig was het sprekersdeel in de ochtend relatief kort ten opzichte van het deel waarin de congresdeelnemers aan de slag konden in de workshops. En Felix Rottenberg, als dagvoorzitter, zag het duidelijk zitten. Met veel enthousiasme en wat prikkelende vragen aan willekeurige deelnemers uit het publiek liet hij, na de opening door DG Veiligheid Dick Schoof, de zaal al gelijk weten dat dit niet alleen maar een 'luister' dagje zou worden, maar dat 'werk in uitvoering' juist op deze dag betekent: werken.

Dat werd gelijk heel letterlijk geïllustreerd door de theateract "Commissie van Toezicht", twee dames die op snedige wijze wat ambtenarenjargon op de hak namen en vervolgens iedereen (zo'n 400 deelnemers) lieten opstaan om de buurman even een schouderklopje te geven (het werd gelukkig geen polonaise). De onwennigheid omtrent lichamelijk contact was wel duidelijk voelbaar in de zaal.

Vervolgens kwam toch het onvermijdelijke sprekersgedeelte, en dat pakte niet altijd even inspirerend uit. Zo was Jan van Laarhoven, SG van de Benelux, niet alleen wat monotoon in zijn speech, het onderwerp Benelux stond bij velen ook niet echt hoog op het lijstje van interessante onderwerpen. Dat waren de ervaringen van de Londense bomaanslagen van enige tijd geleden wél. Ken Livingstone, toentertijd burgemeester van Londen, gaf niet alleen een heldere samenvatting van de gebeurtenissen en de dilemma's waarvoor hij en zijn (beleids)mensen stonden, maar voegde er ook nog eens een etische en morele les aan toe, overigens zonder schoolmeesterig te worden. Want, zo betoogde Ken, waarom investeren we niet veel meer in de verbetering van economische omstandigheden van de risicogroepen waar de "disaffected angry men" vaak uit voortkomen? Investeren in economische welvaart zou wel eens enorme kostenbesparingen op handhaving en repressie kunnen opleveren. Ook schuwde Ken er niet voor de twijfelachtige rol van de buitenlandse politiek in het behartigen van westerse belangen te benoemen.

Na Ken bezocht Minister Guusje ter Horst nog even het congres met een op zich krachtadige boodschap over veiligheidsgevoel, de rol van politie, de rol van effectieve regelgeving en een grotere gemeentelijke verantwoordelijkheid voor lokale veiligheid; maar omdat Ken nogal was uitgelopen in zijn speech, en de pauze toch al laat was gepland, prevaleerde de behoefte aan koffie bij velen.

De workshops werden goed bezocht. Zo goed zelfs dat bij meerdere workshops mensen aanvankelijk buiten moesten

wachten, hopen op nog wat ruimte in de relatief kleine zalen. In de workshop "Bestuurlijke netwerkkaarten" werden 22 schema's gepresenteerd van afstemmingslijnen in 35 ketens / onderwerpen. Op zich een prima initiatief gezien de behoefte aan helderheid hierover, maar quotes zoals "Dit is niet in een norm vast te leggen" en "de kaarten hebben weinig met operatiën te maken" illustreerden toch weer de uiterst moeilijk vertaalbare relaties tussen bestuur en operatiën in crisisbeheersing en rampenbestrijding.

In de middag bezocht uw verslaggever de workshop "Netcentrisch werken", gepresenteerd voor een volle zaal door Peter de Bruijn en Leo Kooijman. In tegenstelling tot de eerdergenoemde, was dit wel een echte *workshop*. Als antwoord op de veelgehoorde en ook hier gestelde vraag "Wat is netcentrisch werken nu eigenlijk?" werd een heus rollenspel uitgevoerd op basis van een echte gebeurtenis in de haven van Rotterdam. De rollen waren: Schippersvrouw, Havenpost, Meldkamer VRR, Ambulancechauffeur. De schippersvrouw meldde telefonisch een hartaanval van haar man aan de havenpost. Maar toen de ambulance uiteindelijk op verzoek van de meldkamer uitreed, klopte het havenummer al niet meer, en reed dus verkeerd (reden: Marifoon – Telefoon – C2000 schakels). Als iedereen een gedeeld actueel beeld had (kaartje met tekst) met de belangrijkste objecten erop, was het wel goed gegaan. En dit is nog maar regulier werk; kun je nagaan wat er bij een wat grotere calamiteit allemaal misgaat in informatievoorziening en communicatie.

Deze groepservaring hielp Leo Kooijman bij het toelichten van nut en status van het landelijke project Invoering Netcentrisch Werken. Een "Gedeeld actueel beeld" klinkt logisch, maar er komt heel veel bij kijken om het in de praktijk goed werkend te krijgen, zo illustreerde Leo's korte filmverslag van de Voyager ervaringen ook goed. Leo beschreef de drie grote 'stappen' van het landelijk project: (1) organiseren van informatiestromen, (2) nieuwe rollen en verantwoordelijkheden in de informatievoorziening richten/inrichten; (3) implementatie van het landelijk crisismanagement systeem. Daar komen zaken bij kijken zoals het begeleiden van regio's in de veranderprocessen; het opzetten van opleidingen en trainingen; overleg opzetten over doorontwikkeling van de ICT; en een 24/7 helpdesk inrichten. Daarom is/komt er een landelijk platform regionale projectleiders en informatiemanagers; een landelijk overleg Functioneel Beheer, en een Landelijk Overleg doorontwikkeling. Het is duidelijk: Netcentrisch werken is meer dan een nieuw informatiesysteem aanschaffen, het heeft diepgaande invloed op heel veel processen in de preparatie, repressie en nazorg in de veiligheidsketen. Multidisciplinair. Als je die impact beschouwt is het niet zo vreemd dat dit een meerjarentraject is.

Bij de afsluiting van het congres gaf de Commissie van Toezicht van Theaterzaken nog even acte de présence met een muzikale afsluiting. Dit soort luchtigheden zijn goed om de schijnbare stroperigheid van de vooruitgang in de sector wat te relativiseren. Je kunt immers kiezen voor frustratie, maar je kunt ook kiezen voor een stip en dan genieten van de weg die daar ongeveer heen leidt. Dat de weg kronkelig is, hoort er gewoon bij.

Met hartelijke groet,

Jan-Willem van Aalst

Wilt u deze verslagen niet langer ontvangen? Mail dit naar info@imergis.nl.